

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТА ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 22 квітня 2026 року

Том 1

Одеса
2026

УДК 34:004:316.4(477)
С 70

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 23.04.2026 р.)*

За загальною редакцією академіка **С. В. Ківалова**

**С70 Соціально-політична та правова система України в цифрову епоху: сучасні виклики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 22 квітня 2026 р.) / заг. ред. С. Ківалова ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2026. – Т. 1. – 704 с.
ISBN 978-617-8763-15-2**

Матеріали конференції узагальнюють результати наукових досліджень і практичних напрацювань учених, фахівців та представників професійних спільнот, виконаних в умовах воєнного часу та глибоких суспільних трансформацій.

У збірнику представлено широкий спектр наукових розвідок і практико-орієнтованих досліджень, що охоплюють актуальні проблеми публічного та приватного права, функціонування держави, судової та правоохоронної системи, а також трансформації суспільних процесів у цифрову епоху. Значну увагу приділено питанням адміністративного, фінансового, конституційного, міжнародного, морського та митного права, а також сучасним викликам у сфері кримінального права, кримінального процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності.

Окремі наукові секції присвячені проблемам удосконалення судоустрою, діяльності прокуратури, адвокатури та інших правоохоронних органів, розвитку трудового права і права соціального забезпечення, а також реформуванню цивільного, господарського, земельного, екологічного та енергетичного права. Збірник відображає також міждисциплінарний характер сучасних досліджень, охоплюючи питання філософії права, світових соціально-політичних процесів, соціології та психології, економіки та підприємництва в умовах війни і повоєнного відновлення. Важливе місце посідають дослідження у сфері інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту та математичного моделювання як ключових чинників забезпечення національної безпеки.

Крім того, у збірнику висвітлено проблематику педагогіки, лінгвістики права, перекладознавства, журналістики, фізичної та військової підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розрахований на науковців, викладачів, здобувачів вищої освіти та практиків у галузях права, економіки, соціології, психології, політології, інформаційних технологій і суміжних дисциплін.

УДК 34:004:316.4(477)

Відповідальний за випуск професор **М. Р. Аракелян**

Матеріали видано в авторській редакції.

ISBN 978-617-8763-15-2

© НУ «Одеська юридична академія, 2026
© Автори статей, 2026

Зміст

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ», АКАДЕМІКА СЕРГІЯ КІВАЛОВА	16
---	----

СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> СПОРИ У СФЕРІ МЕДІА ТА ПРОБЛЕМА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ	18
<i>Тодошак Олег Володимирович</i> ЗМІНА ВИДУ ТА РОЗМІРУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СТЯГНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИМ СУДОМ: МЕЖІ ДОПУСТИМОГО ВТРУЧАННЯ.	21
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> КАР'ЄРА ЯК БАГАТОВИМІРНЕ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЯВИЩЕ	25
<i>Білоус-Осінь Тетяна Ігорівна</i> ПРАВОПОРУШЕННЯ В СФЕРІ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ.	29
<i>Голоядова Тетяна Олексіївна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ МЕТОДІВ ОПТИМАЛЬНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ	32
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ МОБІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В ДЕРЖАВНІЙ СЛУЖБІ.	34
<i>Закаленко Олена Василівна, Осадчий Анатолій Юрійович</i> АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПОЗОВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАХИСТУ ПРАВ, СВОБОД ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ В ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ	38
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> САМОКОРЕКЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО АКТА: ПРАВОВІ ФОРМИ ТА ОБМЕЖЕННЯ	40
<i>Негара Родіон Віталійович</i> АДМІНІСТРАТИВНІ АКТИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ВЕЛИКОЇ КІЛЬКОСТІ ОСІБ: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ	44
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ЩОДО ПІДХОДІВ ДО ГРАДАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ АНТИДИСКРИМІНАЦІЙНИХ АКТИВ.	47
<i>Панфілов Олег Євгенович</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКОЮ ЮРИСДИКЦІЄЮ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ	49
<i>Сідор Михайло Іванович</i> ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ ЯК ОБ'ЄКТ ФІНАНСОВО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	53
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ» ТА «АНТИКОРУПЦІЙНА СУБ'ЄКТНІСТЬ»	57
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВА НА ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	60
<i>Глиняний Іван Володимирович</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.	63

Глиняний Іван Володимирович
*Національний університет «Одеська юридична академія»,
докторант кафедри адміністративного і фінансового права,
доктор філософії з права*

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства та держави особливого значення набуває впровадження інформаційних технологій у сферу публічного адміністрування. Цифровізація виступає одним із ключових напрямів модернізації державного управління, спрямованим на підвищення його ефективності, прозорості та доступності для громадян і суб'єктів господарювання.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю адаптації діяльності органів публічної влади до нових технологічних реалій, зокрема через запровадження електронних сервісів, автоматизованих систем обробки даних та цифрових реєстрів. Такі інструменти дозволяють оптимізувати адміністративні процедури, скоротити часові та фінансові витрати, а також мінімізувати корупційні ризики.

Водночас цифровізація публічного адміністрування породжує низку нових викликів, пов'язаних із забезпеченням захисту персональних даних, кібербезпекою, а також необхідністю удосконалення адміністративно-правового регулювання у відповідній сфері.

З огляду на це, метою дослідження є визначення ролі цифровізації публічного адміністрування як інструменту підвищення ефективності державного управління та окреслення основних напрямів її правового забезпечення в Україні.

Цифровізація публічного адміністрування не обмежується виключно вдосконаленням зовнішнього владного впливу на приватних осіб чи організаційно відокремлені суб'єкти. Вона охоплює також трансформацію внутрішньо-організаційної діяльності органів публічної влади, зокрема процесів прийняття рішень, обміну інформацією, координації дій та управління ресурсами. Таким чином, цифрові технології виступають універсальним інструментом модернізації як зовнішніх, так і внутрішніх аспектів функціонування публічної адміністрації [1].

У цьому контексті цифровізація публічного адміністрування безпосередньо впливає на підвищення ефективності державного управління, оскільки забезпечує швидкість обробки інформації, зменшення бюрократичних процедур та підвищення якості управлінських рішень. Використання електронних сервісів, цифрових реєстрів та автоматизованих систем дозволяє мінімізувати людський фактор, що, у свою чергу, сприяє зниженню корупційних ризиків та підвищенню рівня прозорості діяльності органів публічної влади.

Особливого значення цифрові технології набувають у сфері фінансового права, зокрема в процесах податкового адміністрування, бюджетного контролю

та фінансового моніторингу. Запровадження електронних кабінетів платників податків, автоматизованих систем аналізу фінансових операцій та інтегрованих державних реєстрів створює умови для більш ефективного контролю за формуванням і використанням публічних фінансів.

Водночас, поряд із позитивними аспектами, цифровізація публічного адміністрування потребує належного адміністративно-правового забезпечення, зокрема у частині захисту персональних даних, забезпечення кібербезпеки та встановлення чітких процедур використання цифрових інструментів у діяльності органів публічної влади.

Ілюстрацією комплексного впровадження цифрових рішень у сфері публічного адміністрування є використання програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»». Зазначена система спрямована на вдосконалення організації виконання повноважень органів публічної влади у сфері надання адміністративних послуг соціального характеру особам, які проживають у територіальних громадах. Як підкреслюється у нормативних актах Міністерства соціальної політики України, її впровадження забезпечує підвищення доступності відповідних послуг, оптимізацію процедур їх надання та покращення взаємодії між суб'єктами публічного адміністрування [2].

Важливо зазначити, що процес цифровізації активно охоплює і сферу податкового адміністрування, де використання інформаційних технологій має системний характер та впроваджується протягом тривалого часу. Це зумовлено необхідністю підвищення ефективності адміністрування податків, забезпечення прозорості фінансових потоків та спрощення взаємодії між державою і платниками податків. У цьому контексті цифрові інструменти виступають ключовим засобом оптимізації процедур обліку, контролю та звітності.

Крім того, окремі послуги у сфері податкового адміністрування доступні платникам податків через портал «Дія». Зокрема, за допомогою цього цифрового інструменту забезпечується можливість отримання інформації про реєстраційні та облікові дані платника, відомості щодо відкритих банківських рахунків і стану розрахунків з бюджетом, а також доступ до даних з Державного реєстру фізичних осіб щодо нарахованих доходів і сплачених податків [3].

Водночас розвиток цифрових інструментів у сфері публічного адміністрування отримав належне нормативно-правове закріплення на законодавчому рівні. Зокрема, важливим етапом стало прийняття Закону України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», який визначає засади функціонування електронних публічних послуг, їх надання в автоматичному режимі, а також використання інформаційно-телекомунікаційних систем у діяльності органів публічної влади. [4]

Вказаний нормативний акт фактично закріплює перехід до моделі «paperless», за якої результати електронних послуг прирівнюються до паперових, а взаємодія між суб'єктами здійснюється через цифрові системи.

У цьому контексті цифровізація публічного адміністрування не лише спрощує доступ до адміністративних послуг, але й формує нову модель взаємодії між державою та особою, засновану на автоматизації процедур, інтеграції державних реєстрів та мінімізації участі людини у процесах прийняття рішень.

Отже, цифровізація публічного адміністрування виступає одним із ключових інструментів підвищення ефективності державного управління, забезпечуючи оптимізацію адміністративних процедур, підвищення прозорості діяльності органів публічної влади та покращення якості надання публічних послуг. Впровадження цифрових рішень, зокрема у сфері податкового адміністрування та соціальних послуг, свідчить про формування нової моделі взаємодії між державою і громадянами, заснованої на використанні інформаційних технологій. Водночас подальший розвиток цифровізації потребує належного адміністративно-правового забезпечення, з урахуванням викликів у сфері захисту персональних даних, кібербезпеки та нормативної узгодженості.

Список використаних джерел:

1. Тодощак О. В., Фролова Є. І. Оптимізація методів публічного адміністрування в умовах цифровізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/281482/275718>.
2. Про упровадження програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»: наказ Міністерства соціальної політики України № 79 від 12 лютого 2021 року. URL: <https://socgromada.ioc.gov.ua/static/media/nakaz79.8b0582e3.pdf>.
3. Павлютін Ю. М. Цифровізація системи податкового адміністрування: національний та іноземний досвід. *Правова позиція*. 2023. № 3 (40). С. 145–148. URL: <https://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3/28.pdf>.
4. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг : Закон України від 15.07.2021 № 1689-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>.

Ключові слова: цифровізація, публічне адміністрування, державне управління, інформаційні технології, електронні публічні послуги, адміністративні процедури, податкове адміністрування.

Key words: digitalization, public administration, public governance, information technologies, electronic public services, administrative procedures, tax administration.